

נראדה אור

פרשת אמור

ל"ג בעומר תשפ"ג
גליון קע שנה ד

סאך רבדיק מלעכוויטש קוידעניג

{ שניני אור }

הילולא דרשב"י - ל"ג בעומר תשפ"ג. מיום ההילולא בשנת תש"פ היו בכל שנה שיבושים קשים בסדרי העליה לציון הק' במירון - הלא דבר הוא, רבים רואים בכך סיבה משמים לעצור אותנו לרגע של מחשבה והתבוננות, מה משמעות ההשתתפות בהילולא דרשב"י, לשם מה נוסעים אנו לציון הק'.

העוה"ז מצד מציאותו הטבעית הרי הוא מקשה אחת של חשכות והסתר, כל כולו גשמיות המפריעה להכיר כבודו יתברך. לתוך עולם זה נשלחנו אנו - קרוצי חומר, גלות אורו יתברך במחשכי החומריות ולגרום בכך למעלה נחת רוח עצום, שלא באה אפילו מעבודת מלאכים ושרפי מעלה.

שאלת השאלות - כיצד עושים זאת. מבארים הספה"ק שכל איש יהודי בתוככי גופו החומרי שוכנת נשמה קדושה - חלק מאיתו יתברך, כך שאת האור לא צריך לחפש תחת הגשר בפראג, הוא קיים ובווער בתוכנו ועלינו רק לסלק את החומר המכסה אותו. בכל התגברות קטנה להתקדש מתגלה עוד מעט מאור הנשמה, ומסייע לנו לראות כבודו יתברך מבעד לכיסוי הטבע.

בפרשתנו כתובה פרשת המועדות ומיד לאחמ"כ פרשת הדלקת המנורה, בספה"ק נתנו בכך רמז לימי החנוכה בהם מדליקים נרות שאף הם נקראים ימי מועד.

בדרך אחרת שמעתי לפרש כי תכלית השבתות והמועדים היא הלא גלות את אור הנשמה מתוך לבושי החומר, יכול א"כ היהודי לחשוב כי בימות החול אין לו סיכוי להאיר נשמתו, לכך מיד אחר פירוט מצות השבת והמועדים מגלה התורה שקיים מועד נוסף - כתיבת למאור להעלות נר תמיד, בכל זמן ומצב שיהודי כותב את המציאות החומרית וזכה הוא למאור - גלות אור נשמתו כאשר מתגלה בימי מועד.

יתר על כן - תכלית השבת והמועדים לבוא לאשר נכתב אחריהם - להעלות נר תמיד, לתת בנו כח להאיר נשמתנו באופן תמיד.

זוהי מהות יום הילולא דרשב"י - מבאר תמיד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אם בימי חול נדרשת יגיעה גדולה לגלות אורו יתברך המסתתר בלבושי הטבע, ביום ל"ג בעומר מאיר רשב"י נשמתו ופוקח עינינו לראות שהמציאות הגשמית אינה אלא כסוי עלוב למציאותו יתברך, ומיום זה נשאב כח לימי החול - להעלות נר תמיד.

בספר מאמרו מרדכי מסופר כי כשעלה הרה"ק מאווריטש לארץ ישראל נענה הרה"ק הר"מ מטשערנאביל, צדיק זה עדיין לא הביא את המשיח, אם אני הייתי בארץ הקודש הייתי קורע בתפלותי את ציון הרשב"י עד שהייתי פועל ומקרב קץ משיחיה.

גם אם אין בכוחנו להביא את קץ הגאולה, ודאי וודאי בידינו לגאול את נפשנו מגלותה בכח הרשב"י, אם רק ניסע לציון הק' ונשתתף בשמחת ההילולא בכונה שכזו...

{ דברות קודש }

אין השכינה שורה אלא מתוך הכנעה

אתה בוש לכך נבחרת. פירוש דייקא מתוך שאתה בוש לגשת לעבודת הקודש, לכך נבחרת לבוא על ידך השראת השכינה,

וכן איתא במאור עינים (בראשית) בפירוש דברי הגמרא (חולין קלט:) 'מצא קן בראשו של אדם ואדמה על ראשו, קן ציפור מורה על השכינה הק' כדאיתא בזה"ק (תיקוני זוהר הקדמה א:) עה"פ (דברים כב, ו) 'כי יקרא קן ציפור לפניך', היינו אם מוצא אדם שזוכה במוחו להשראת השכינה, האופן שזכה לזה על ידי 'אדמה על ראשו' שמשפיל עצמו ויודע מן ערכו. וכדאיתא מרן אדמו"ר הזקן ז"ע 'מקדש ה' כוננו ידך' (שמות טו, ז), כל קדושה שזוכה היהודי, ידע שהשם יתברך כונן ופעל זאת ואינו מכוחו. ובדרך זו יש לומר שעל ידי שיועד ומכיר ה' כוננו ידך', זוכה למקדש להשראת שכינה בנפשו.

כדרך דאיתא בזה"ק (ח"א, קכב:) מאן דאיהו זעיר איהו רב ומאן דאיהו רב איהו זעיר. כאשר איהו זעיר שמרגיש בנפשו שאין לו מאומה מכחו וכל אשר מצליח ומשיג בתורה ותפלה, ובהתגברות על עניני איסור ועל עניני היתר שאין בהם צורך, הכל מכוחו יתברך שיזכה לזאת. כמאמר הכתוב ה' ברצונך העמדת להררי עו', אתה ה' נתת בי כח לעשות רצונך ובוזה 'העמדת להררי עו' ועליתי במעלות העבודה, על ידי זה איהו רב שזוכה לדבקות אמיתית בהשם יתברך, אבל אם איהו רב שמחזיק טיבואת לנפשיה בעבודתו וסובר שבכחו ובזכותו זכה לכל השגותיו, איהו זעיר שח"ו מסתלק ממנו שכינה.

גודל שפלותו של רשב"י ור"א בנו

בזה יש לבאר דברי הגמרא (שבת לג:) שבשעה שיצאו רשב"י ור"א בנו מהמערה חזו אינשי דקא כרבי זורעי אמר מניחים חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, כל מקום שנותנין עיניהם מיד נשרף, יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חיזורו למערכתם וכו'. דאיתא בליקוטי אמרים (פרק ל) מהרה"ק מלאדי שצריך להחזיק עצמו קטן ושפל מכל אדם אף מאנשים פחותים, על ידי שיתבונן שאלו היה הוא בדרגתם ודאי לא היה עוסק במעשים טובים שהמה עושים לפי מצבם ומעמדם.

המשך בעמוד הבא <<<

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם נפש לא יטמא בעמיו (כא, א).

ברש"י אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים. במדרש (ב"ר כו, ה) העליונים שאין יצר הרע מצוי בהם אמירה אחת דיה להם שנאמר (דניאל ד, יד) 'בגזירת עירין פתגמיא ובמימר קדישין שאילתא', אבל התחוננים שיש בהם יצה"ר הלואי לשתי אמירות יעמדו וכו' ה"ד 'אמור אל הכהנים ואמרת אליהם'.

יש לבאר הלא דבר ה' שיש לאדם לקיים הוא אחד ומה נוסף בשתי אמירות.

זהירות גדולה שלא יתגאה במעשיו

הביאור כי האדם יש לו להיות תמיד שפל בדעתו ולא יחזיק טובה לעצמו בעסקו בתורה ובמצוות, כדאיתא במשנה (אבות ד, ד) רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח שתקות אנוש רימה. והטעם שהחמירו כל כך בענין הגאווה כי אמרו חז"ל (ברכות מג) המהלך בקומה זקופה כאילו דוחק רגלי שכינה, כלומר הליכה באופן זה היא דרך גאווה, והמתגאה נעשה כמציאות בפני עצמו וכביכול מסלק בזה השכינה.

על כן יש ליהודי להיזהר בעת שעוסק בתורה ומצוות, שירגיש בנפשו ה' ברצונך העמדת להררי עו הסתרת פניך הייתי נבהל' (תהלים ל, ח), שמצד עצמו אין לו מאומה וכל אשר משיג הוא נבהל' יתברך המשפיע עליו חסדו, אף שהאדם מצידו נותן את הרצון לקיים רצונו יתברך, אשר רצון זה חשוב מאד וגורם נחת רוח עצומה להשם יתברך, מ"מ מלבד הרצון כל אשר עושה הוא מכחו יתברך.

השראת השכינה דייקא על ידי שפלות

ועל ידי שמשפיל ומכניע עצמו לפניו יתברך זוכה להשראת השכינה, כדכתיב (ישעי' נז, יו) 'אשכון את דכא ואת שפל רוח', וכן איתא בדגל מחנה אפרים (פר' שמיני) בשם מרן הבעש"ט במאמר הכתוב (ט, י) 'ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח' וגו', פירש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה

המתגבר על הגשמיות יזכה לשלמות

מכה נפש בהמה ישלמנה (כד, יח).

'מכה נפש בהמה' - מי ששובר את נפשו הבהמית, 'ישלמנה' - הוא יכול להגיע לשלימות.

מרן הס"ק מלעכוויטש ז"ע

בזה יתבאר שבעת יצאו רשב"י ור"א בנו מהמערה אחר שהשיגו שם דבקות בהשם יתברך ובתורתו בדרגה עצומה, בראותם אנשים פחותים מהם העוסקים בענייני עוה"ז אמרו מניחין חיי עולם וכו', והיה זה חסרון דק מן הדק לפי רום מעלתם במה שלא השפילו עצמם לגמרי מאנשים אלו. יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חזרו למערכתכם, הדור אזול איתבו תריסר ירחי שתא אמרי משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש, שהחזיקו עצמם בשפלות נוראה שהם כרשעים וכל אנשי העולם הפחותים גדולים מהם, יצתה בת קול ואמרה צאו ממערכתכם.

בצאתם השיג רשב"י דרגת מרע"ה שהיה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, כדאיתא באר"ל (ספר הגלגלים) שרשב"י משורש נשמת מרע"ה, ולכן כאשר חזו ההוא סבא דהוה נקיש תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות וכו', אמר

בבית אהרן מה הקב"ה הוא ה' לכל אף רשב"י לכל ואפילו לפחותים. הנה אין אור הרשב"י מאיר אפילו לפחותים כי אם דוקא לפחותים, שכלל שמחזיק עצמו פחות יותר מהפחותים וזכה יותר לאור הרשב"י.

זהו ביאור דברי המדרש התחוננים שיש בהם יצה"ר הלואי לשתי אמירות יעמדו, שהמלאכים עומדים תמיד בתכלית הביטול להשם יתברך אבל התחוננים יש בהם יצה"ר שיכול להביאם לידי גיאיות, לכן נצרכים לשתי אמירות האחת עצם הציווי לקיים המצוה והשניה להזהירם שאחר הקיום יחזיקו עצמם בהכנעה. ועוד מורה שתי אמירות על אזהרה כפולה להישמר מהגיאיות, כלשון המשנה מאד מאד הוי שפל רוח. וזהו כונת דברי רשב"י 'אמור ואמרת' - להזהיר גדולים על הקטנים, להזהיר מאד הגדולים העולים בהר ה' שיחזיקו עצמם בקטנות ובהכנעה.

אמור תשע"ג, רעוא דרעיון

ליה לבריה חזי כמה הביבין מצות על ישראל. שהחזיקו בעצמם שאף הנחותים מהם בדרגתם, גדולים מהם במעשיהם שעושים לפי מצבם.

הכנעת החומר - תשוקת הנשמה

כבר אמרנו כמה פעמים לבל יסבור האדם שההכנעה והשפלות יביאוהו לעצבות ח"ו, כי ההכנעה היא רק לצד החומר המרגיש עצמו כמציאות עצמית ולא לנשמה שמצד טבעה כל תשוקתה להתבטל ליוצרה. וממילא אדרבה על ידי שיכניע חלק החומר לידע שהכל מכחו יתברך, יתגבר יותר חלק הנשמה ויתעוררו בקרבו רצון ותשוקה חדשים להשם יתברך ולעבודתו.

בבוא יום ל"ג בעומר אשר המון בני ישראל באים להילולא קדישא בציון הרשב"י יש לבוא באופן זה, שמחד גיסא יתעורר לבו בתשוקה וכיסופין להאיר נפשו באור הרשב"י, ומאידך גיסא ידע שמצד עצמו אין לו מאומה. וכאשר איתא

מאורי אור

פרשת אמור באור רבותינו

וספרתם לכם - ענייני ספירת העומר

תיקון הפגמים ע"י מצות הספירה

איתא בספ"ק כי ע"י מצות ספירת העומר נתקן פגם הברית. והנה פגם זה בא ע"י הקליפה שהיא בגימטריא ת"פ. וזהו 'וספרתם' - אותיות סור מת"פ רומז לקליפה זו שבגימטריא ת"פ, וע"י מצות ספירת העומר נסור ממנה ונזכה לבטלה.

מרח אדמו"ר מוהר"י ז"ע

עבודת ימי הספירה בכח הארת ליל פסח

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה (ויקרא כג, טו).

בספ"ק איתא שהטעם שנקרא יו"ט ראשון דפסח שבת, כי כאשר קדושת השבת היא מתנה מלעילא, כן הארת הפסח נשפע בנפשות ישראל באתערותא דלעילא שלא לפי דרגתם ועבודתם. אמנם עדיין יש לבאר מה טעם דוקא במצות הספירה נקרא חג הפסח שבת יותר משאר מקומות.

הביאור כי אחר שזוכה היהודי לביל התקדש חג לאור גדול שלא לפי עבודתו מסתלק ממנו האור, ויש לו להמשיכו שוב בנפשו בימי הספירה על ידי עבודתו בזיכרון המדות. אמנם יש לו לידע שאף כי המשכת הקדושה על ידי עבודתו, אין זוכה לכך אלא על ידי רושם הקדושה שנשאר בנפשו מאשר נשפע עליו לביל פסח שלא על ידי עבודתו.

זהו מאמר הכתוב 'וספרתם לכם' שהספירה והמשכת הקדושה בכח עבודתם ויגיעתם, אמנם האופן שזוכים לכך 'ממחרת השבת', על ידי רושם הקדושה שנשפע לביל התקדש חג באתערותא דלעילא, כענין קדושת השבת שנשפע בדרך מתנה. ולכן דייקא כאן נקרא יו"ט פסח שבת.

בזה יתבאר דברי המדרש שבע שבתות תמימות, אימתי הן תמימות בזמן שישאר עושיין רצונו של מקום, כי הארת ליל פסח נקראת רצונו של מקום, שנשפעת מכח הרצון העליון לקדש עמו ישראל שלא על ידי עבודתם, וכאשר יודעים ישראל בספירתם שעבודתם בבחי' עושיין רצונו של מקום, שממשיכים הקדושה בכח הקדושה שנמשכה עליהם מתחילה מהשם יתברך, אזי המה שבתות תמימות שהספירה והמשכת הקדושה בשלמות.

ליל שבת אמור תשע"ט

מאוס ברע

סיפר א"ז רבינו הגדול מוה"ר שלמה חיים נ"ע, שכאשר היה אצל קדש הקדשים מו"ה ברוך נ"ע ממעוז וז נכד הבעש"ט ז"ל, בימי הספירה ושמעו כשספר ספירה. כשהגיע ל'טהרנו מקליפתינו ומטומאתינו' רקק ואמר 'פע פע'. וכן כשהגיע 'כדי שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתם', רקק גם כן ואמר כנ"ל. מחמת רוב קדושתו וטהרתו ומאוס ברע, לא היה יכול להזכיר לשון קליפה וטומאה וזוהמא.

דברי שלום (הדו"ש לפסח)

ימי בנין לכל השנה

באלו הימים תלוי ועומד בנין יסוד עבודת ה' ית' לכל השנה לכל אחד ואחד לפום מה דמשער בלבו, כי הימים האלו הם הכנה ויסוד לכל השנה כולה... אשרי האיש אשר בכל יום מימים אלו ישים אל לבו לחפש לכל אשר ימצא שם בדיק לתקן בכל מה דאפשר, והבא לטהר מסייעין אותו.

מתוך מכתב מרח אדמו"ר מוהר"א ז"ע לימי הספירה לקהילה אחת מאנ"ש (תש"פ שיח אבות עמ"ה)

קבלת התורה לפי העבודה בימי הספירה

וספרתם לכם וגו' תספרו חמישים יום (כג, טו-זו).

י"ל על פי מה שכתב לי א"א אדמו"ר ז"ע פעם אחת במכתב, הלוחות של סנפרינון (תחומא תשא כו; עקב טו), כלומר כי קבלת התורה תלוי בספירה, לפי ההתקדשות והזדכות של הספירה.

וזהו 'וספרתם לכם', 'וספרתם' - לשון בהירות, 'לכם' - לעצמיכם וכמו שכתבו בספרים הקדושים. 'שבע שבתות תמימות תהינה', כלומר אם תספרו ותזהירו את עצמכם בימי הספירה כראוי, אזי 'תספרו חמישים יום', כלומר על ידי זה תזהירו את יום החמישים ותוכלו לקבל התורה, והבן.

דברי שלום (לשבתות)

ההתכללות עם כלל ישראל עצה להינצל מגאווה

לנפש לא יטמא בעמיו (כא, א).

הנה אמרתי כי לכאורה אינו מובן, הלא כל אדם צריך להאמין שעל ידי עובדותיו עושה תיקונים גדולים בעולמות עליונים ובורא עולמות ומלאכים, אם כן יכול ליפול עי"ז להתפארות. ואמרתי העצה לזה, כי באמת יחשוב במחשבתו כי עשיה שלו באמת אינו כלום לפי ריחוקו מהש"ת, אלא לפי שהיא נכללת בתוך כלל ישראל בודאי פועלת תיקונים גדולים בעולמות, ועי"ז נצול מגאווה ובא לידי אהבה ויראה.

וזה 'לנפש לא יטמא', בגדלות והתפארות על ידי התבוננותו בתיקונים הגדולים. העצה לזה, 'בעמיו', שיישיב ליצרו אמת שמצוה שלי גדולה עד מאד והש"י מקבל נחת רוח מזה, ונברא עי"ז נשמות ומלאכים ועולמות, אבל הכל מחמת שנכללת בתוך כלל ישראל, אבל כשאני לעצמי מה אני. כן נראה לפי עי"ז.

דברי שלום

הארץ נתן לבני אדם - רק אחר קיום המצוות

וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם (כג, י).

מתחילה קצירה ואחר כך קצירכם, על פי מה שאמרו חז"ל (ברכות לה). כתוב אחד אומר (תהלים כד, א) 'לה' הארץ ומלוואה', וכתוב אחד אומר (שם קטו, טו) 'והארץ נתן לבני אדם', כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה, כי בזה שעושה המצוה קונה הדבר לעצמו.

זהו מתחילה 'וקצרתם את קצירה', היינו אינו שלכם, אבל אם 'הבאתם את עמר', היינו שתקיימו המצוה, אז הוא 'קצירכם', ודפ"ח.

אמרי יעקב (היע"ה)

תורת אמת

הרב ישראל שלום יוסף גליקמן

אב בית הדין - רשם נישואין

לע"נ אמה הרבנית לאה שפרה גליקמן
נכדת הרבי יוסף פרלוב מקיודנוב ע"ה

ידועים דברי הבעש"ט מובא בדגל מחנה אפרים על הפסוק: "ברוך הגבר אשר יבטח בד' והיה ד' מבטחו" שיש שלושה חלקים: בוטח, מבטיח, מובטח. "בוטח" מי שבוטח בד' שישפיע מטובו וחסדו עלינו. ה"מבטיח" מתייחס להש"ת שביכולתו הבלעדית להבטיח. והמובטח זה ה"כלי" שדרכו מגיעה הישועה או הפרנסה או הבריאות וזה משתנה מאדם לאדם וממצב למצב. אומר הבעש"ט שמי שזכה להגיע לדרגה זו עדין לא הגיע לדרגת אמונה וביטחון, אלא רק כאשר יזכה

שבאמת ד' מעורר את האדם להזכיר את שמו, כלומר: למעשה השי"ת קורא ועי"כ אנו מתעוררים ועושים, ההבנה העמוקה היא, שד' הוא פועל הישועה. וזהו גם ההסבר ששמעתי מסבא הרה"ג נפתל צבי גליקמן זצ"ל אדמור מסוסנוביץ קיודנוב על הגמרא ברכות ג: שכינור היה תלוי למעלה מראשותיו של הדמעה וכשהיתה רוח צפזפז נושבת היה מתעורר ומשבח את השי"ת וזהו "אעירה השחר" ולא שהשחר מעורר אותי, כי דוד המלך היה מתאמץ לשמוע את הקול ומיד היה מתעורר ופועל, כי באמת קול השם פועל על כל יהודי "בכל יום ויום בת קול מכרזת" רק מי שמתאמץ לשמוע זוכה להיות כדוד המלך, שהקול עובר דרכו, ויכול לפעול גדולות, למדנו שצריך לעשות מצוות בכל הכוח ולהבין שהפעולה נעשתה רק "כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל"

להפנים להשכיל ולהבין שה"מובטח" זה בעצמו השם יתברך. היהודי הבוטח יודע שאפילו השישועה מגיעה דרך כלי היא בעצם מתנה מהשי"ת. על דרך זה ראוי להעמיק בדברי הר"ן סוף פסחים על הפסוק "זה היום עשה ד' נגילה ושמחה בו" שביאר שצריך להיות עיקר שמחתו "בו" כלומר בד' יתברך, כי הוא עצם הישועה ופועלה. ומעתה כל מה שפועל יהודי הכל מתנת השי"ת מחסדו גדול.

ידוע שעניין הגאולה תלוי בפעולת היהודי וכך ביארו בסנהדרין: זכו אחישנה, וכן בסוכה "ציון היא דורש אין לה" מכלל דבצי דרישה. וזהו הפסוק במלאכי "שובו אלי ואשובה אליכם". כי המעשה והפעולה הם הכלי שדרכו יתן השי"ת הישועה.

בסוף פר' יתרו "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך" בספרי מדייק שצ"ל "תזכיר את שמי" ותיריך

אבר זה מתנועע רק בעת הגסיסה מפחד מלאך המוות רח"ל, ואילו אצל רבי הוא התנועע כל הזמן מפחד ה' והדר גאווה.

כשמע זאת הרה"ק מסדליקאב קבל את פני אורחו הקדוש בחביבות יתירה באומרו - אתם יכולים לראות, אתם יכולים לראות!

אם שבו כולם בלב ונפש לחלוקתך

באחת השנים בסליחות י"ג מידות בעת שהגיעו למילים 'אם שבו כולם בלב ונפש לחלוקתך'. השתהה הרה"ק מרימינוב זמן ממושך וארוך, בעת ההיא היו ברימינוב שלושה גדולי תלמידיו צדיקי עולם - הרה"ק מראפשיץ, הרה"ק הובני יששכר' והרה"ק ר' יעקב צבי יאליש בעל 'מלא הרועים', ואמרו כולם פה אחד כי לא כיוון הרה"ק שום כוונות אלא לא המשיך באמירת הסליחות עד שהכניס בכל אחד ואחד מהמתפללים הרהור תשובה שיוכל לומר 'אם שבו כולם בלב ונפש לחלוקתך'.

קם רבי שמעון...

הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל, אמרו צדיקים עליו שנשמתו הוא נשמת רשב"י, רמו על כך הרה"ק מרוז'ין ששמו 'מרדכי' הוא נוטריקון מגלה רזין דאורייתא כבר יוחאי. מסופר שכאשר התכונן הרה"ק מאוורטש לעלות לארץ הקודש הזהירו רבו המובהק הרה"ק מטשערנאביל שיראה לנסוע לציון הרשב"י במירון ויבקש שם 'ביז ווען די אויגן וועלן ווערן נאס פון טרערן - עד שהעניינים יירטבו מדמעות', והמשיך ואמר 'אין כוונתי עד שענין ירטבו בדמעות, אלא עד שעניני של רבי שמעון ירטבו מדמעות! כי מפני מה הוא נח בשלום על משכבו, הרי הוא יודע שעדיין לא נושעו ישראל ולא באה הגאולה.

וכביביו נשערה מאד

כידוע עסק הרה"ק מטשערנאביל כל ימיו בפדיון שבויים ובפרנסת הצדיקים הנסתרים ופיזר עבור זה את כל ממונו ממש, עם כל זאת אמר הרה"ק ר' אהרן מבעלזא, שלפני פטירתו אמר הרה"ק כי מכל מעשי הצדקה בכל ימיו הגיעו שש פרוטות בלבד אל מקומם הראוי.

ר' משה הנ"ל רצה לדעת מה עשה האברך הנ"ל שגרם לרבים הק' לחלות, ע"כ לקח אותו לטייל מחוץ לעיר ושוחח עמו על דא ועל הא, ובתוך הדברים אמר לו הלה שהזכיר אצל רבינו כי יש לו מיחוש רע ולעיתים סובל הוא ממחלת הנפילה רח"ל, והפציר מאד לפני הרה"ק על זה, ומרוב התאמצות בתפילה עברו נחלה הרה"ק.

(תולדות הנפלאות)

ותצילנו מן הפניות

הרה"ק ה'דגל מחנה אפרים' לאחר הסתלקות זקנו הק' - הבעש"ט ז"ע. לא רצה לקבל על עצמו שום שררה או רבנות רק שימש כמגיד בעירו סאדליקוב, אנשי העיר לא כיבדוהו כערכו ואף משכורתו היתה בצימצום גדול, הגדיל לעשות אחד מבני העיר שהציק להרה"ק מאד וירד לחייו עד שמרוב בתלאות נחלש הרה"ק ונחלה.

הגיע אליו אחיו הק' הר"ב לבקרו ולשאל בשלומו ושמע מרבינו שסיבת מחלתו היא מחמת אדם אחד היורד לחייו. אמר הר"ב לאחיו הק' - תתפלל עליו שיענש ממרומים! אמר לו הרה"ק - וכי תעלה על דעתך שאנטור טינה לאדם והתורה אמרה 'לא תקום ולא תטור', השיבו הר"ב הלא אמרו חז"ל 'כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח דלא חס על כבוד שמים, כבוד התורה הנרמסת על ידי ביזוי תלמיד חכם.

השיב הרה"ק ואמר - אמנם גם אני חשבתי על זה אך בכל פעם שאני מתעורר להתפלל על רודפי אזי אני חושב בנפשי אם איני מתכוון להנאת עצמי ולמעני כלל, והיות שאיני בטוח בזה על כן איני רואה שירע להם חס ושלום מאומה בעבורי.

לפניו נעבוד ביראה ופחד

הרה"ק ר' מנחם מענדיל מרימינוב השתוקק לראות את פני הרה"ק מסאדליקאב ולא עלתה בידו זמן רב מחמת המרחק הגדול מעירו עד למקום מגורי ה'דגל', עד שנודמן לו להיות על שבת אחת אצלו, עוד טרם הגיע אליו אמר ה'דגמ"א' למשמשו שאינו רוצה לראות את בני פולין אצלו [הרה"ק מרימינוב מושבו בפולין], המשמש הבין כי יש דברים בגו וציפה לראות מי הוא המגיע.

בהגיע הרה"ק מרימינוב הבין המשמש כי אליו התכוון הרה"ק אך המשמש שבר דעת היה, הכניסו מיד בכבוד גדול, בראות הרה"ק מסדליקאב את הרה"ק מרימינוב, שאלו - מדוע באת, השיב - להסתופף בצל צדיק, הפטיר לעומתו ה'דגל' - הלא הסתופפת בצל רבך מליז'ענסק, מה ראית שמה? השיבו הרה"ק מרימינוב, כי אבר אחד מתחת לאוזן יש שבשעה שאדם נמצא בפחד גדול מתנועע, בכל באי עולם

אור צדיקים ישמח

לאחר הפסקה ממושכת שבים אנו לעסוק בהליכותיהם של צדיקים ובעבודתם, מעתה נביא עובדות קצרות על דרך העבודה ממספר צדיקים שיום הילולתם חל בימי השבוע הבעל"ט, תקוותנו שלא תצא תקלה מתחת ידינו.

הצדיקים אשר חל יומא הילולא קדישא שלהם בימי השבוע הבעל"ט המופיעים במסגרת זו:

שב"ט ט"ו אייר - הרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל בן ר' אבי עזרי זעליג ממאגלינצא ז"ע

י"ז אייר, יום ב' - הרה"ק ר' משה חיים אפרים מסאדליקוב בן ר' יחיאל ה'דגל מחנה אפרים ז"ע

י"ט אייר, יום ד' - הרה"ק ר' מנחם מענדיל בן ר' יוסף מרימינוב ז"ע

כ' אייר, יום ה' - הרה"ק ר' מרדכי בן הרה"ק ר' מנחם נחום - המגיד מטשערנאביל ז"ע

עבודת התפילה

הרה"ק ממאגלינצא היתה תפילתו במסירות נפש עצומה. העיד תלמידו ר' ישראל משה בראמבערג מלאדז בספרו תולדות הנפלאות [שידוע לספר נאמן עד מאד]: דרך עבודתו היה בהתלהבות עצום ובדבקות נפלאה. והצדיקים היו אומרים כי מיום הרב הצדיק הקדוש מבארדיטשוב לא נראו בצדיקים עבודה כזה.

דבקות בה'

חסיד אחד סיפר לי, תמיד כשהיה בא ממרן ז"ל [הרה"ק ממאגלינצא] לביתו, התלהב לבו בקרבו כל כך עד שהיה נמאס בעיניו להסתכל באנשי הרחוב ההולכים הנה והנה, והיו נדמה אצלו כמו משוגעים איך כלו בהבל ואינם עובדים את השי"ת.

תפלה במסירות נפש עבור הולכה

הרה"ק ממאגלינצא נפל פעם למשכב והיה מסוכן עד שהתפללו עליו בכל הגלילות. אחר כך שלח ה' עזרו בקודש והחל להתרפאות, דרכו בקודש היתה שעל אף שהיה עדיין חלש מכל מקום כיון שיצא מכלל חולי מיד פתח ביתו לאנשים המצפים להכנס.

בין הבאים היה יהודי בשם ר' משה שהיה מן המסתופפים בצלו תדיר, כשראה הרה"ק את תלמידו ר' משה אמר כי סיבת חוליו היתה בשביל איש זה והראה באצבעו על איש אחד שבא שם.

לעילוי נשמת

האשה לייזה לאה בת ר' דוד

נלב"ע ט"ז אייר תשנ"ז

נרבת בני משפחתה ידידינו החשובים משפחת צ' אודר רמת גן

לכל ישראל האיר

דברות קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א - ל"ג בעומר תשפ"ב

בגמרא (שבת לג.) בעת שיצאו רשב"י ור"א בנו מהמערה ראו אנשים העוסקים באיניש דקא כרבי זורעי אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן בו מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתכם הדור אזול איתבו תריסר ירחי שאתא וכו' נפקו כל היכא דהוה מחי ר"א הוה מסי ר"ש אמר לו בני די לעולם אני ואתה וכו'.

והנה יום ל"ג בעומר הוא יום שמחה, יומא דהילולא רבא שנמתקים בו הדינים והגזירות ונתהפך הכל לחסדים ורחמים. והביאור בזה ששם הוי"ה מורה על מדת הרחמים ושם אלקים על מדת הדין, כי שם הוי"ה מורה על העת שזוכה איש יהודי שאין הטבע מסתיר כ"כ עיניו מלאות ולהרגיש אלקותו יתברך בעולם וכי הוא לבדו בורא ומהוה הכל, ולכך הוא בחי' חסד ורחמים כי החסד הגדול ביותר מהשם יתברך לאיש יהודי שמאיר נפשו לחיות בעוה"ז בדבקות באור פני מלך חיים, שמכיר אורו יתברך בכל עניני הבריאה. ושם אלקים מורה על היפך החסד, כי אלקים ג"ה הטבע ומורה על העת שמתגבר הטבע מאד ואין נגלה אורו יתברך בעולם.

ביטל כמה גזירות - אדוננו בר יוחאי

בני ישראל נצרכים עתה לרחמי שמים, בפרט יושבי ארץ ישראל וביותר אתם הדבוקים בתורה, ובכח רשב"י בודאי יומתק הכל בשרשו ויתעוררו רחמים גמורים ממקור הרחמים, בפרט כאשר עולים להתפלל בציון הק', ואף אם אין מצליחים לבוא בפועל לציון, בכל מקום שנמצאים נמצאים אצל רשב"י.

יעזור השם יתברך שרשב"י יעזור רחמים לבטל כל הגזירות מעל ישראל, והאר עינינו בתורתך, פניך האר בעבדך ולמדני את חוקיך, שנזכה לאור פני מלך חיים ולאור תורה, ויושעו כולם בכל עניני ים גשמיים בני חיי ומזוני, ובכל ענינים רוחניים שיהא כח להתגבר על כל מה שיש להתגבר, ונזכה לגאולה השלמה מתוך רחמים וחסדים במהרה בימינו.

מכתב קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בענין תחילת לימוד האותיות לבן שלש

יום ג' לסדר 'ובאו עליך כל הברכות האלה וגו'. החיים והברכה והשלום, וברכת מז"ט אל מע"כ אהובי גיסי הח' הרב ... שליט"א, ולכל המשפחה שיחי'. לרגל שמחת לבם בהכנס בנם היקר והחביב ... שיחי' לגבולי הקדושה [עיי' קדושת לוי פר' יתרו] ייעזור השי"ת כשם שנכנס לאותיות כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מתוך רוב נחת ושמחת הוריו וזקניו שליט"א וכל המשפחה, ולגדלו ולחנכו ולחכמו בניקל לתורתו ועבודתו ית"ש עם שאר יוצ"ח היקרים שיחיו לאוי"ט. ואפשר שהוא בחינת מצות בכורים, אשר המצוה הראשונה אחר אשר ג' שנים היו הפירות ערלים הוא הבכורים, וכן כשמכניס האדם בנו בתחילה אחרי שנות ערלה. ויעזור השי"ת שיתמשך ע"י מצוה זו ג"כ, כדאיתא בבכורים ששפיע ברכה על כל ז' המינים, כן נודה להשי"ת על רוב חסדיו שעשה עמנו ויעזור ויגן ויושיע להבא לבריות גופא ונהורא מעליא לכל המשפחה וכה"ל א"י. [וכל הנלוים אליהם].

כ"ד המשתתף עמכם מרחוק מקום

(-)
א זל"ק (יהי א"י אנכי ה' אלקיך) ימי הספירה הם בחינת לבוש, כי מוחין דקטנות הם לבוש למוחין גדולות כנ"ל. וזוהו הטעם אסור לגלה השערות בימים ההם, כי השערות הם גם כן בחינת לבוש כידוע וכשמגיע יום המוכרח אזי אנו זוכין למוחין גדולות ואזי הוסיף הלבוש ומסירין אנו גם כן השערות. לכן אנו מוזהרין להזהיר גדולים על הקטנים שלא לגדל שער שלהם הנקרא ביאי האר, כי יהיו חס ושולום דבוקים בבחינה זו של השערות ויהיו להם יניקה ממקום המטונף ג"ל. לכן מי שבשם ישראל יכונה יהיה זהיר במאוד שלא לגדל שער של התינוקות שלהם ולעשות להם ביאי האר חס ושולום שלא להדביק אותם בסטרא אחרא ההיא חס ושולום רק להסיר מהם ע"י מוקדם כבדי שיהיו דבוקים לסטרא דקדושה ויטיב לו בזה. השם יתברך יפתח לנו ולכל ישראל שערי תורה שערי קדושה שערי טוהר.

בגמרא (שבת לג.) בעת שיצאו רשב"י ור"א בנו מהמערה ראו אנשים העוסקים באיניש דקא כרבי זורעי אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן בו מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתכם הדור אזול איתבו תריסר ירחי שאתא וכו' נפקו כל היכא דהוה מחי ר"א הוה מסי ר"ש אמר לו בני די לעולם אני ואתה וכו'.

גילוי כבודו יתברך בתוך הסתר הטבע

הנה יום ל"ג בעומר הוא יום שמחה, יומא דהילולא רבא שנמתקים בו הדינים והגזירות ונתהפך הכל לחסדים ורחמים. והביאור בזה ששם הוי"ה מורה על מדת הרחמים ושם אלקים על מדת הדין, כי שם הוי"ה מורה על העת שזוכה איש יהודי שאין הטבע מסתיר כ"כ עיניו מלאות ולהרגיש אלקותו יתברך בעולם וכי הוא לבדו בורא ומהוה הכל, ולכך הוא בחי' חסד ורחמים כי החסד הגדול ביותר מהשם יתברך לאיש יהודי שמאיר נפשו לחיות בעוה"ז בדבקות באור פני מלך חיים, שמכיר אורו יתברך בכל עניני הבריאה. ושם אלקים מורה על היפך החסד, כי אלקים ג"ה הטבע ומורה על העת שמתגבר הטבע מאד ואין נגלה אורו יתברך בעולם.

ובאריז"ל איתא שיש שם אכדט"מ שהוא מהאותיות שקודם אותיות א-להים ושם זה ממתיק הדינים. היינו כאשר מתגבר הסתר הטבע ומתבונן היהודי במה שמסתתר אחורי הטבע - קודם אלקים כמאמר הכתוב מתי אבוא ואראה פני אלקים, כי קודם ושורש הסתר בחי' אלקים הכל חסדים ורחמים, ואין שום מציאות מבלעדיו יתברך מקור הרחמים.

וכדאיתא באריז"ל ששם זה נקרא אלקים חיים, היינו שרואים חיותו יתברך בטבע העולם, כאשר מבקשים בימים הק' למענן אלקים חיים, שלא ישתטו אחר כיסוי הטבע ולא יתעו מדרך הישר מחמתו, אלא יוכלו להפשיט מעט כיסוי

תגלחת מצוה ביום ל"ג בעומר

כל ישראל בני מלכים

הנה המנהג שבהגיע ילד לגיל שלוש, מחנכים אותו במצות פאות הראש, ויש לבאר מדוע מחנכים אותו דווקא במצוה זו.

הביאור בזה כי פאות הראש מבדילים בין ישראל לעמים, שעל ידם צורתם שונה מצורת אומות העולם, וזוהו נראה ונגלה שמציאות היהודי שונה ממציות הגוי, יהודי הוא בן מלך - מלך מלכי המלכים, והרי אמר מרן אדמו"ר הק' מקארלין ז"ע שהדבר הגרוע ביותר כשיהודי שוכח שהוא בן מלך. לכך כאשר נעשה התינוק בן ג' שנים מחנכים אותו מיד במצוה זו, להבינו שנראה שונה מאומות העולם, מחמת שמציאותו שונה מהם בהיותו בן מלך, כי כפי שהשכחה מכך היא הדבר הגרוע יותר, כן זכירתו היא הדבר החשוב והראשון שמלמדים לילד.

והנה מלך נוטריקון מח לב כבד, כמבואר בספיה"ק שמורה על אשר המח והדעת שליטים על רצונות הלב, והלב שולט על הכבד, וזוהו לא ילך האדם אחר תאוותיו. זה ענין פאת הראש, כדאיתא בזרע קודש (פר' קדושים עה"פ לא תקיפו פאת ראשכם) שפאות הראש גבוהים מפאת הזקן והם צינורות שנמשך בהם מהמח ללב, ונמצא שהם מחברים ומקשרים המח והלב להיות יחדיו, ולכך מצוה זו מורה על היות היהודי בן מלך, כאשר המח שליט ומולך על רצונות הלב.

בדרך זה יש לבאר מנהג ישראל לערוך התגלחת בגיל שלש שנים בציון הרשב"י, ומקורו מהאריז"ל שנהג כן אצל בנו. כי ר' שמעון סבירא ליה (שבת קיא.) כל ישראל בני מלכים הם, ומכחו נתחדש ומאיר קדושה זו בכל איש יהודי, שיזכור תמיד היותו בן מלך, ולכך מצות פאות הראש המורה על ענין זה, מקיימים בציונו הק' בכדי לעורר קדושתו וזכותו.

חלקקה להניח חיים היאל נ"י בן הרב יואל הורוויץ שליט"א, אלוף תשפ"א - אתרא קדישא מירון